

'Op zijn manier is Bram ook een gelovige'

Jan Bos (51), predikant

„Bram was een buitenbeentje in het gezin, als enige hield hij niet van sport. Hij was een einzelgänger, zat altijd alleen te lezen of te prutsen aan een oude televisie. Hij was vijf jaar jonger dan ik, pas later heb ik hem beter leren kennen. Nu ben ik een brave burgerman, hij denkt buiten de gebaande paden, is grappig en slim, een man met frisse ideeën. Idealistisch ook. Hij is actief geweest bij GroenLinks en heeft zijn hele huis in de Amsterdamse Pijp duurzaam en energiezuinig gerenoveerd. Fantastisch vind ik dat.

„We komen uit een gereformeerd gezin. Niet de zware richting, gewoon degelijk christelijk, maar het heeft mijn broers en zussen en mij wel alle vijf gestempeld. Een sterk gevoel voor rechtvaardigheid, en vooral: goed doen voor de wereld. Een opa en twee ooms waren dominee, ik heb de familietraditie voortgezet. Bram en mijn andere jongere broer en zus hebben het geloof vaarwel gezegd. Bram zegt altijd voor de grap dat zij niet meer in God geloven omdat zij als jongsten fluortabletten hebben geslikt en mijn oudste zus en ik niet. Wat een prachtige verklaring, hè?

„Ik heb er veel moeite mee gehad. Door afscheid te nemen van het geloof confronteerde Bram me met mijn eigen twijfel. We hebben er nooit veel over gepraat, ik denk omdat het voor mij een te pijnlijk onderwerp is. Ik kan het geloof niet loslaten, ik vind het te mooi om niet waar te zijn.

„We zien elkaar maar een of twee keer per jaar, te weinig vind ik. Maar als we elkaar spreken, is het meteen raak en praten we weer helemaal bij. Ik voel geen afstand tussen hem en mij. Hij is op zijn manier ook een gelovige, met alles wat hij doet voor een duurzamer wereld, en zijn muziek. Met zijn kamerkoor zingt hij de meest diepreligieuze stukken. We streven allebei naar het Koninkrijk Gods op aarde, maar ieder op onze eigen manier.”

Jan en Bram Bos komen uit een kerkelijk nest. Jan is dominee, Bram gelooft niet meer.

Jan (l) en Bram (r) Bos met broertje Daan, Berkum 1971

Uw verhaal in deze rubriek? Mail naar broerzus@nrc.nl

'Jan weet ook niet zeker of God bestaat'

Bram Bos (47), onderzoeker verduurzaming veehouderij

„Toen ik studeerde en een jaargenoot zomaar werd doodgestoken in de bus, was Jan degene bij wie ik troost zocht. Bij hem kon ik verdrietig zijn. Hij is iemand met wie je snel ter zake kan komen over de dingen des levens. Ook nu hebben we geen geneuzel nodig en gaat het meteen over essentiële zaken als relaties, fundamentele carrièrekeuzes. Hij geeft geen advies in de zin van dat hij zegt wat je moet doen, maar hij denkt met je mee, hij vergroot je zelfbewustzijn en benadrukt je goede kwaliteiten.

„Ik ben van het darwinisme en van de exacte wetenschap, ik geloof niet in God en weet niet of ik dat ooit gedaan heb. Al kan ik wel degelijk iets verhevens ervaren in niet-rationele dingen. Als ik Bach zing bijvoorbeeld, of als een groep mensen ineens als een geoliede machine samenwerkt. Maar in de kerk heb ik zo'n overrompelende ervaring nooit gehad. Toch vind ik de kerk een bijzonder instituut; waar zie je nog in de samenleving dat oud en jong, ziek en gezond, hoog- en laagopgeleid bij elkaar komen en iets delen met elkaar, als gemeenschap, en goede dingen doen?

„De kerk is Jans habitat. Hij kan mensen verbinden, dat is zijn grote talent. Eigenlijk weet hij ook niet zeker of God bestaat, maar die gemeenschap is voor hem voldoende, vermoed ik zo. In zijn preken laat hij de twijfel toe. Het is altijd doorleefd wat hij zegt. Op begrafenissen weet hij de juiste woorden te vinden, terwijl ik met mijn bek vol tanden sta. „Jan is meer een gezelligheidsdier dan ik. Joliger. Als hij muziek maakt met zijn kinderen of met de familieband, bouwt hij een feestje. Dat hij naar mijn kamerkoor komt luisteren, muziek die hij zelf thuis nooit zou opzetten, omdat het ultramodern is ofwel hoogklassiek, waardeer ik zeer. Hij heeft gelijk als hij zegt dat we elkaar te weinig zien.”

Brigit Kooijman